

مجلس ابرار

(زندگی نامه علامه محمد باقر مجلسی رحمه الله علیه و علمای مجاور)

دکتر اصغر مظهر القائم
استاد دانشگاه اصفهان

۸۷۶-۰۰۳-۰۰۶۷-۰۵-۸: شماره کتاب

کتابخانه تخصصی ریاضی و فیزیک

نوع کتاب: علمی

- سرشناسه : متظرقائم، اصغر، ۱۳۳۷ -
- عنوان و نام پدیدآور : مجلس ابرار (زندگی نامه علامه محمدباقر مجلسی (ره) و علمای مجاور) / مؤلف اصغر متظرقائم.
- مشخصات نشر : اصفهان: کانون پژوهش، ۱۳۹۵.
- مشخصات ظاهری : ۹۶ص: مصور، ۱۹*۱۹/۵ س.م.
- شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۰۵-۵۰-۸
- وضعیت فهرست نویسی : فیبا
- یادداشت : کتابنامه: ص. ۱۱۸.
- موضوع : مجلسی، محمدباقر بن محمدتقی، ۱۰۳۷ - ۱۱۱۱ق.. -- سرگذشتنامه.
- رسمی : مجلسی، محمدباقر بن محمدتقی، ۱۰۳۷ - ۱۱۱۰ق.
- موضوع : Majlesi, Mohammad Baqir
- رده بندی کنگره : BP۵۵/۳/م۲۳م۸ ۱۳۹۵
- رده بندی دیویی : ۲۹۷/۹۹۸
- شماره کتابشناسی ملی : ۴۶۳۹۶۲۱

زندگی نامه علامه محمد باقر مجلسی (ره) علیه و علمای مجاور)

مؤلف: دکتر اصغر متظرقائم

استاد دانشگاه اصفهان

ناشر: کانون پژوهش ۳۲۳۷۲۳۷۸ ۰۳۲

نوبت چاپ اول ۱۳۹۵

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۳۰۵-۵۰-۸

کلیه حقوق محفوظ است

قیمت: ۴۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

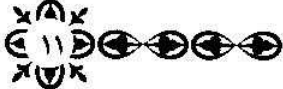
۱۱.....	علامه مجلسی چراغ تابناک معارف شیعه
۱۵.....	مقدمه
۱۸.....	اضفهان پایتخت صفویان
۲۲.....	معماری عصر صفوی
۲۵.....	حیات بزرگ مرد علم و دین ملا محمد تقی
۳۱.....	کرامات و معجزات علامه مجلسی اول
۳۷.....	حیات استوانه علم و دین علامه مجلسی دوم
۳۷.....	تولد
۴۰.....	دوران تحصیل
۴۳.....	اولاد علامه مجلسی
۴۴.....	استادان و مشایخ اجازه علامه مجلسی دوم
۴۵.....	شاگردان علامه مجلسی
۴۷.....	جایگاه علمی علامه محمد باقر مجلسی
۵۵.....	تالیفات علامه مجلسی
۶۵.....	کرامات علامه مجلسی
۷۰.....	وفات علامه مجلسی
۷۴.....	شرح حال عده ای از مدفونین در مقبره

- ۷۴.....-آمنہ خاتون(آمنہ بیگم)
- ۷۵.....ملاً محمد رضا مجلسی
- ۷۵.....ملاً محمد صالح مازندرانی
- کمال الدین محمد علی بن احمد بن کمال
- ۷۶.....الدین آسترا آبادی
- ابوالفضائل حسام الدین طبرسی مازندرانی
- ۷۶.....
- ۷۶.....- حاج میرزا ابوالقاسم کوپائی
- ۷۸.....میرزا محمد تقی الماسی
- ۷۸.....- حاج میرسید حسن طباطبائی میرجہانی
- ۷۹.....میرزا عیدر علی شیروانی
- ۸۱.....میرزا محمد صادق خاتون آبادی
- آقا میر محمد علی الحسنی الحسینی سلطان
- ۸۱.....العلماء خاتون آبادی
- ۸۱.....حاج میرزا محمد طبرسی
- ۸۲.....آیۃ اللہ میرسید حسن ہاشمی
- ۸۳.....آیۃ اللہ حاج شیخ حسن صافی اصفہانی
- ۸۴.....آیۃ اللہ حاج سید ضیاء الدین علامہ
- آیۃ اللہ حاج شیخ احمد زاهد پور معروف
- ۸۸.....به زاهد نجفی
- ۹۴.....منابع و مآخذ

سخن مدیر کل اوقاف
و امور خیریه استان اصفهان
به نام خداوند جان آفرین
حکیم سخن در زبان آفرین

علامه مجلسی چراغ تابناک معارف شیعه

در کنار مریح باصفای علامه مجلسی (ره)
می ایستم و ازدحام و هیاهوی خالصانه زائران، برای
دقایقی مرا خیره و مبهود می کند و از عطر حرم
مشامم لبریز می شود. بیش از یک قرن از رحلت پدر و
پسری دانشمند می گذرد و ارادت مندان هم چنان به
زیارت آنها می شتابند تا با شفق کبریا در دادن آنها
حاجاتشان را از خداوند بگیرند. موجی از شد و مان و
حس افتخار وجودم را سرشار می کند و از این که
خلعت خدمتگزاری به این آستان مقدس را به این حقیر
در پوشیده اند، احساس سربلندی می کنم و به خود
می بالم امانگاه اندیشه ای ذهنم را روشن می کند و
پرسشی از ژرفای خاطر می تراود: «آیا این شیفتگان و

ارادتمندان تا چه اندازه با مقام علمی و عرفانی
علامه مجلسی (ره) آشنا هستند؟» و تصمیم می‌گیرم
در این راه گام کوچکی بردارم و عاشقان را با بلندای
عظمت آنها اندکی آشنا کنم.

شاید در میان های و هوی مردمی که به شوق
زیارت علامه مجلسی (ره) قدم در این صحن و سرای
باصفا و دلنشین گذاشته‌اند و هریک به بهانه روا شدن
حاجتی بر کنگره ضریح کوچکش چشم دوخته‌اند
که باشند کسانی که از مقام علمی علامه مجلسی (ره)
آگاه باشند و بدانند به زیارت مردی آمده‌اند که بر
دانشی نایب، سرف، نحو، معانی و بیان، لغت، ریاضی،
تاریخ، فلسفه، حدیث و رجال، درایه و اصول، فقه و
کلام مسلط بوده و در طول حیاتش زعامت مسجد و
مدرسه جامع اصفهان را به عهده داشته است. متأسفانه
مردم از مقام علمی علامه مجلسی آگاهی زیادی ندارند
اما می‌دانند که ایشان انسان بزرگی بوده است. در واقع
آنها با قلبشان با علامه در ارتباط هستند.

هنگامی که گفته می‌شود فردی بر ما ولایت دارد،
یعنی اطاعت و پیروی از او وظیفه ماست و شاه‌مراه
اصلی ما در رسیدن به حقیقت و طی طریق در صراط
مستقیم است. در همین راستا عالم و عارف بزرگی
همچون مرحوم آیه الله بهجت درباره علامه محمد تقی

از واژه ولایت استفاده می‌کند و می‌فرماید: «علامه
محمد تقی مجلسی بر مردم اصفهان ولایت دارد.»
در واقع همین یک جمله کافی است تا بدانیم علامه
مجلسی (ره) در دامان چه پدری رشد یافته‌اند و در
مکتب چه آموزگار بی نظیری تلمذ کرده‌اند.

اداره کل اوقاف و امور خیریه استان اصفهان مفتخر
است که تولیت آرامگاه علامه مجلسی (ره) این عالم
بهانی را بر عهده دارد و با توجه به این که بنای مقبره
آثار تاریخی نیز هست حفظ و نگهداری آن یک
ارزش مهمی می‌شود. این اداره توانسته است در
کنار مقبره علامه مجلسی (ره) کتابخانه ای در دو طبقه
با متراژ حدود ده هزار متر احداث کند. هم چنین
نزدیک به دو هزار متر زمین در کنار مقبره آزادسازی
شده که ان شاء الله در طرح جامع استان مقدس علامه
مجلسی (ره) به عنوان صحن و روان زیبایی درخور
شان و منزلت ایشان ساخته شود.

اما نکته مهمی که باید به آن اشاره شود این است
که امروز با توجه به این که بسیاری از مسلمانان
زیارت و رسیدن به حاجات قلبی خود از نقاط مختلف
کیلومترها راه را طی می‌کنند تا بتوانند قبر این عالم
بزرگ را زیارت کنند و با عنایت به فرمایش مقام معظم
رهبری در خصوص تبدیل بقاع متبرکه به قطب

فرهنگی متولیان امر در اداره کل اوقاف و امور خیریه استان اصفهان بر خود فرض می‌دانند فضای فرهنگی مناسبی که خواسته ایشان را جامه ی عمل پوشاند آماده کنند. لذا جهت اجرای طرح توسعه این استان مقدس دست نیاز به سوی مسئولان و هم چنین خیرین بزرگوار که همیشه حامی و پشتوانه ارزشمندی برای امور خیر بوده‌اند دراز می‌کنیم تا به لطف خداوند متعال و عنایات ائمه اطهار(ع) و در راستای خدمت رسانی بهتر زوار محترم این امر مهم محقق گردد.

با تأیید به موارد ذکر شده و به جهت آگاهی بخشی به مردم متدین تصمیم بر آن شد تا به کمک اساتید محترم و به ویژه جناب آقای دکتر اصغر منتظرالقائم که در حوزه تاریخ صاحب تألیفات ارزشمندی هستند ندگی نامه مرحوم علامه مجلسی(ره) در حدی که بتواند برای همه اقشار مفید و موثر باشد به رشته تحریر درآورده شود تا ان شاءالله همگان با آگاهی و معرفت بیشتر در مقام علمی و کرامات آن عالم جلیل القدر بهره‌مند شوند.

رضا صادقی

مدیر کل اوقاف و امور خیریه استان اصفهان

مقدمه

تجربه تاریخی صفویان (۹۰۷-۱۱۳۵ هجری)
هم‌پسوند دریایی می‌ماند که از رودخانه‌های
گوناگون معارف اسلام و تشیع و علوم عقلی و
هنرهای گوناگون تشکیل شده است. صفویه از
جمله دولت‌های مستقل و قدرتمند ایران بود که
پس از چند سده اشغال و از هم پاشیدگی دولتی
نیرومند و تمدن‌ساز و فرمانگادوست به وجود آورد
که در سایه آن وحدت سیاسی و ملی، مدنیت، رفاه
اجتماعی، رونق اقتصادی و پویای فرهنگی و روابط
گسترده با دول خارجی به وجود آمد. صفویان
بایجاد آرامش نسبی و علاقه مندی به عمران
و آبادانی واحداث بناهای مختلف و با مرمت و حیات
برخی از بناها، مدنیت و هنر ایرانی اسلامی را به
جایگاه شایسته‌ای رساندند. هنگامی که صفویان
ظهور کردند از هر جهت اسباب بزرگی برای

دانشمندان علوم دینی و هنرمندان فراهم گردید،
چندان که صفویان جغرافیای ایران را با تاکید
بر هویت مذهبی و ملی جدیدی تعریف کردند.
امام عصر شاه عباس اول (۹۹۶-۱۰۳۸ ق/۱۵۸۷-
۱۶۲۸ م) به گواه همگان از ارزش و اهمیت خاصی
در رشد و پیشرفت علوم و صنایع و هنرها
برخوردار است. آرامش نسبی عصر شاه عباس به
وره از سال ۱۰۰۰ ق/۱۵۹۱ م به بعد، گسترش عمران
و آبادی رونق تجاری و اقتصادی، برهم خوردن
مناسبات قبیله‌ای قزلباش‌ها و حامیان نخستین
صفویه در برابر پیرهای جدید همچون ارامنه و
گرجی‌های مسلمان شده (سیوری، ۱۳۷۲، ۷۸) خلق
ساختار اداری قومی، غلبه عناصر دیوانسالاران
بر گرایش‌های قبیله‌ای، رمیند لازم را برای رشد و
ترقی فرهنگ و هنر فراهم کرد. این توصیف به
معانی تایید همه اعمال و رفتار سلاطین صفوی
نمی‌باشد. زیرا به جز شاه طهماسب بقیه سلاطین
صفوی اشکالات اخلاقی داشتند و تربیت آنان در
حرم‌سرا موجب فساد درونی آنان گردید و ظلم و
فساد در اواخر این عصر موجبات سستی درونی

این سلسله را فراهم کرد و با حمله دُرّانی‌ها از شرق سقوط کرد. یکی از نمادهای فرهنگی عصر صفوی بقعه علامتین مجلسین است که در این کتاب به شرح حیات بزرگان مدفون در این بقعه پرداخته شده است. در این جا شایسته است از مدیر کل اوقاف و امور خیریه و مدیر بقعه علامه مجلسی (ره) جناب آقای سعید حسینی که امکان چاپ این کتاب را فراهم آوردند تشکر و تقدیر نمایم. شایسته است از خواهر حانیه امینی که با مؤلف در تدوین مطالب همکاری داشتند نیز تشکر گردد.

